

بازی دوسر باخت:

دوئل دلار با سفره مردم؛ آیا افزایش قیمت دلار روی تورم اثر ندارد؟

تحولات ارزی کشور در سال‌های پس از انقلاب نشان می‌دهد کم و بیش تمام دولت‌ها در زمان تصدی خود بنا به شرایط موجود مبادرت به تغییر نرخ ارز کرده‌اند که تبعات آن کاهش سطح رفاه مردم بوده است.

◀ **اسحق ارزانی**

گروه اقتصادی – امروز عموم مبادلات تجاری در بازارهای بین‌المللی با دلار انجام می‌شود. در کنفرانس «پرتون وودز» که ۲۲جولایسال ۱۹۴۴ میلادی برگزار شد، دلار، ارز واحد در مبادلات ارزی و پولی بین‌المللی شد. در تعاریف معمول بین‌المللی، ارز (Foreign exchange) یک وسیله پرداخت در مبادلات خارجی است که کشوری از راه صادرات کالا و خدمات به دست می‌آورد. این ارز مرجع باید دارای خصوصیت نقد شوندگی و تبدیل به پول مسایر کشورها، فراوانی و قابلیت دسترسی آسان داشته باشد و در بلندمدت دامنه نوسان ارزش آن کم بوده و ارزش آن در مقابل طلا حفظ شود.

بازی در میدان ارزی

وزیر امور اقتصادی و دارایی کشور به تازگی درباره نرخ دلار و ارتباط آن با نرخ تورم عنوان کرده «یک عده می‌گویند اگر نرخ نیما را بالا ببریم

دولت اشاره و عنوان می‌کند، بر اساس شش‌اهد آماری و تجربی، طی ۴۴سال گذشته پس از انقلاب اسلامی، اقتصاد کشور ۵ ششوک ارزی را تجربه کرده است. گاهی این ششوک‌ها، منحصراً ششوک ارزی بوده و گاهی ششوک‌های ارزی و قیمتی توأمان اجرا شده است.

نخستین ششوک ارزی در دولت‌سازندگی
نخستین ششوک ارزی تأثیر گذار در دولت سازندگی اتفاق افتاد. دلار با نرخ رسمی ۶۰ریال در سال ۱۳۷۰ به ۱٫۲۵۰ریال (۳۳۱۷ درصد رشد) در سال ۱۳۷۱ افزایش یافت. در حالی که نرخ ارز غیر رسمی از ۱٫۴۲۰ریال به ۱٫۴۹۸ریال (۵۵ درصد رشد) رسید. اثرات این ششوک ارزی، نرخ تورم روند افزایشی را طی کرد و در سال ۱۳۷۴ به ۴۹٫۴درصد رساند. پس از ششوک ارزی و قیمتی اعمال شده، با وجود اتخاذسیاست تثبیت نرخ ارز، در این دوره نرخ رسمی ارز ۲۰۴درصد و نرخ غیر رسمی ۲۱۹٫۴درصد افزایش داشت. رشد ثانویه نرخ رسمی ارزی به ظاهر حاکی از تغییرات کم اثر در ششوک ارزی و نشانش می‌دهد. این بدان معنی است که دولت سیاست تثبیت نرخ رسمی ارز را در پیش گرفته بود؛ ولی ششوک ارزی صورت گرفته اثر خود را در بازار غیر رسمی گذاشت و باعث افزایش نرخ غیر رسمی ارزی به میزان ۱۱۰٫۴درصدی سال ۱۳۸۱ تا ۱۳۸۳ و به ترتیب ۱۵۸٫۱، ۱۵۶٫۲ و ۱۵۲٫۲درصد افزایش یافت. **رخداد ششوک سوم ارزی در دولت‌مهوروزی**
نرخ ارز رسمی دلار ۳۶۴٫۱۰ریال سال ۱۳۸۹ به میزان ۲٬۲۶۰ریال تغییر یافت (۱۸۳درصد رشد) و نرخ ارز غیر رسمی از ۱۰٬۴۴۲٫۱ریال به ۱۸٬۹۲۰ریال (۸۱٫۲درصد رشد) افزایش یافت. این تغییرات نرخ ارز رسمی و غیر رسمی در پایان دوره نسبت به اول دوره به ترتیب ۱۶۶٫۷ و ۸۳٫۲درصد رشد داشته‌است. در این دوره بر خلاف دوره‌های قبلی، تغییرات کمی در نرخ رسمی ارز (۱۸۳درصد) در اول سال ششوک ارزی رخ داد؛ اما تغییرات در نرخ ارز غیر رسمی (۸۱٫۲درصد) زیاد بود. این تغییرات نشان دهنده فراوانی ارز دولتی و عیش متقاضیان به خرید و فروش ارز در بازار آزاد بود؛ اما اثر ششوک ارزی بر نرخ تورم زیاد بوده و ششوک ارزی اثر خود را در همان ابتدای سال با تغییر نرخ دلار در نرخ تورم گذاشت. نرخ تورم ۱۸٫۴درصدی سال ۱۳۸۶ به نرخ ۲۵٫۴درصد در سال ۱۳۸۷افزایش یافت و در سال‌های آخر دوره دولت مهرورزی (سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲درصد) به ترتیب به ۳۰ و ۳۳٫۲درصد بالغ شد. **دولت تدبیر و امید و چهارمین ششوک ارزی**
ششوک بعدی ارزی با نوسانات نرخ ارز که از نیمه دوم سال ۱۳۹۶

ملاحظه‌های نشان نداده است.

به عبارت دیگر مثل دوره قبل در این نرخ، تقاضا برای ارزی به نقطه اشباع رسیده بود؛ ضمن اینکه در سال دوم تصدی دولت اصلاحات، اقتصاد کشور به یک آرامش اطمینانبخش برای فعالان اقتصادی مبدل شد.

در این مقطع زمانی روابط اقتصادی با کشورهای جهان به ویژه با کشورهای همسایه به نقطه عطف خود رسید. از نظر اجرای برنامه سوم توسعه در این دوره یک کارنامه نسبتاً خوبی برای دولت تلقی می‌شد و بسیاری از شاخص‌های کلان‌اقتصادی مثبت‌شده بود. در ایسن دوره بعد از افزایش نرخ رسمی ارز (از سالل ۱۳۸۱ تا ۱۳۸۴) سیاست تثبیت نرخ ارز دنبال شد و تغییرات نرخ ارز رسمی و غیررسمی بسیار اندک بود. منتهی ششوک ارزی اثر خود را بر نرخ تورم گذاشته و نرخ تورم ۱۱٫۴درصدی سال ۱۳۸۱ در سال‌های ۱۳۸۱، ۱۳۸۲ و ۱۳۸۳ به ترتیب ۱۵۸٫۱، ۱۵۶٫۲ و ۱۵۲٫۲درصد افزایش یافت.

رخداد ششوک سوم ارزی در دولت‌مهوروزی
نرخ ارز رسمی دلار ۳۶۴٫۱۰ریال سال ۱۳۸۹ به میزان ۲٬۲۶۰ریال تغییر یافت (۱۸۳درصد رشد) و نرخ ارز غیر رسمی از ۱۰٬۴۴۲٫۱ریال به ۱۸٬۹۲۰ریال (۸۱٫۲درصد رشد) افزایش یافت. این تغییرات نرخ ارز رسمی و غیر رسمی در پایان دوره نسبت به اول دوره به ترتیب ۱۶۶٫۷ و ۸۳٫۲درصد رشد داشته‌است. در این دوره بر خلاف دوره‌های قبلی، تغییرات کمی در نرخ رسمی ارز (۱۸۳درصد) در اول سال ششوک ارزی رخ داد؛ اما تغییرات در نرخ ارز غیر رسمی (۸۱٫۲درصد) زیاد بود.

این تغییرات نشان دهنده فراوانی ارز دولتی و عیش متقاضیان به خرید و فروش ارز در بازار آزاد بود؛ اما اثر ششوک ارزی بر نرخ تورم زیاد بوده و ششوک ارزی اثر خود را در همان ابتدای سال با تغییر نرخ دلار در نرخ تورم گذاشت.

نرخ تورم ۱۸٫۴درصدی سال ۱۳۸۶ به نرخ ۲۵٫۴درصد در سال ۱۳۸۷افزایش یافت و در سال‌های آخر دوره دولت مهرورزی (سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲درصد) به ترتیب به ۳۰ و ۳۳٫۲درصد بالغ شد. **دولت تدبیر و امید و چهارمین ششوک ارزی**
ششوک بعدی ارزی با نوسانات نرخ ارز که از نیمه دوم سال ۱۳۹۶

شروع شد، در فروردین سال ۱۳۹۷ اتفاق افتاد. در این سال شاهد تحولات عظیمی در بازار پولی و ارزی کشور بودیم. نرخ رسمی دلار که در سال ۱۳۹۵ به مبلغ ۳۲٬۴۲۰ریال بود در سال ۱۳۹۶ به ۳۷٬۶۹۰ریال (۱۶٫۳درصد) رسید و نرخ دلار غیر رسمی نیز از مبلغ ۳۷٬۵۵۰ریال در سال ۱۳۹۵ به مبلغ ۴۸٬۰۰۰ریال تغییر یافت(۲۷٫۸درصد افزایش). نوسانات نرخ دلار در نیمه دوم سال ۱۳۹۶ تشدید شد و ایجاد سامانه «نظام یکپارچه معاملات ارزی» موسوم به «نیما» و پیش فروش و عرضه نامحدود سکه برای متقاضیان موفقه‌های و افتتاح سپرده ارزی، راهکارهای انفعالی بود که بانک مرکزی در پیش گرفت؛ ولی نتوانست از التهابات بازار ارز بکاهد. دخالت مجلس، دولت،

و سازمان‌های نظارتی در ماه‌های پایانی سال با توجه به عدم وجود راهکارهای مؤثر به منظور برخورد با علت‌های تحولات ارزی اخیر، هیچ تغییری در فرونشاندن التهابات بازار ارز نداشت. در فروردین سال ۱۳۹۷ نرخ ارز همچنان با نوسانات همراه بود، به نحوی که در هفتمه دوم فروردین ماه ۱۳۹۷ نرخ دلار از ۵۱٬۰۰۰ریال گذشت.

فروردین ماه هفتمین سال یکپاره ستاد اقتصادی دولت طی مصوبه‌ای ارز را تسکین نرخی و برابری دلار به ریال را ۴۲٬۰۰۰ریال اعلام کرد. شاید این تصمیم که در بدترین شرایط اتخاذ شد، بزرگترین بحران ارزی تاریخ ۴دهه انقلاب اسلامی را رقم زد. طیف مشمول آنکه متقاضیان زیادی را در می‌گرفت، صف‌های طولی ارزی در باجه بانک‌ها را ایجاد کرد. در شرایطی که تحریم‌های گسترده با خروج آمریکا از برجام برای ایران در راه بود، بسیاری از ذخایر ارزی و طلای کشور در مصارف غیر ضروری مصرف شد. این ششوک ارزی نرخ دلار را تا مرز ۱۹۰٬۰۰۰ریال رساند افزایش داد. گرچه با تغییر رئیس کل بانک مرکزی و تغییر در برخی افراد تیم اقتصادی کابینه تا حدودی از التهاب بازار کاسته شد؛ ولی نرخ دلار نسبت به دوره‌های ششوک قبلی، فاصله زیادی گرفت.

این ششوک ارزی نرخ تورم را در سال‌های بعد به بالای ۴۰درصد افزایش داد؛ به طوری که بالاترین نرخ تورم بعد از سال ۱۳۷۴ را به ثبت رساند. **پنجمین ششوک ارزی در دولت‌سین‌دهم**
ششوک پنجم ارزی دولت مردمی سیزدهم یکی از بزرگترین و شدیدترین ششوک‌های ارزی در ۴۴سال گذشته بود. در این ششوک ارزی برابری دلار نسبت به ریال، ۷برابر تغییر کرد. این ششوک شدید ارزی که در قالب طرح جراحی اقتصادی در اوایل سال ۱۴۰۱ با حذف ارز ترجیحی از واردات کالاهای اساسی و ضروری مردم انجام گرفت، اثرات آن هنوز در تمایل رشد قیمت‌ها و خدمات و نرخ ارز در مدار بالاتر وجود دارد. اجرای سیاست‌های

در شرایطی که تحریم‌های گسترده با خروج آمریکا از برجام برای ایران در راه بود، بسیاری از ذخایر ارزی و طلای کشور در مصارف غیر ضروری مصرف شد. این ششوک ارزی نرخ دلار را تا مرز ۱۹۰٬۰۰۰ریال افزایش داد. گرچه با تغییر رئیس کل بانک مرکزی و تغییر در برخی افراد تیم اقتصادی کابینه تا حدودی از التهاب بازار کاسته شد؛ ولی نرخ دلار نسبت به دور‌های ششوک ارزی قبلی، فاصله زیادی گرفت.

تعدیل اقتصادی در ابتدای سال ۱۴۰۱ ششوک قیمتی و ارزی شدیدی به اقتصاد وارد کرد و این امر سبب افزایش نرخ تورم حدود ۲۷درصدی و کاهش مجدد ارزش پول ملی با کاهش شدید قدرت خرید همراه بود و بر معیشت مردم تأثیر زیاد گذاشت. حتی با ۹ برابر کردن پرداخت یارانه نقدی، خانوارهای کم درآمد هرگز خود را در یک زندگی راحت و بی‌دغدغه حسن نکردند.

با وجود برگشت از سیاست‌های جراحی اقتصادی پس از دو سال از اجرای آن و اعلام اجرای سیاست تثبیت نرخ ارز و سیاست تثبیت اقتصادی از سوی بانک مرکزی و دولت سیزدهم از ابتدای سال ۱۴۰۲، نرخ تورم به نرخ اعلامی ۲۵درصد رسید. **هشمدان نسبتب به ششوک ارزی مجدد**
بر اساس گفته تحلیلگران مسائل اقتصادی کشور، تجارب و شواهد

مسکن ؛ غول درآمد خوار در سبد خانوار!

مسکن می‌کنند؛ این رقم برای مردمان فارس برابر ۴۸٫۸درصد و برای ساکنان استان البرز ۴۴٫۷درصد بود. همچنین ساکنان استان اصفهان در سال ۱۴۰۲ برابر ۳۸٫۹درصد درآمد خود را صرف تأمین مسکن کردند؛ این رقم برای خراسان رضوی ۴۶٫۵و برای آذربایجان شرقی برابر ۳۳٫۸درصد بود. در میان استان‌های دارای کلان‌شهر؛ ساکنان استان‌های خوزستان و کرمانشاه، سهم محدودتری از درآمد خود را صرف تأمین هزینه مسکن می‌کنند. این رقم برای خوزستان برابر ۲۵٫۸درصد و برای کرمانشاهی‌ها ۲۲٫۸درصد است. متوسط هزینه تأمین مسکن برای ساکنان استان تهران مربوط به کل استان است؛ این رقم مربوط به کل استان است و شهر تهران وضعیت به مراتب غنی‌تر در افزایش سهم اجاره‌ها در سبد مصرف خانوار اثر گذار شده است. در این زمینه مسکن نقش کلان‌خانوارهای تهران نشان از آن دارد که خانوارهای تهرانی مسکن خود را درآمد خود را نیز صرف تأمین مسکن می‌کنند. تأمین مسکن ضرورتی غیر قابل جایگزین برای مردم تلقی می‌شود؛ بنابراین بخش عمده‌ای از آن بارش از ساکنان شهرهای مختلف ایران و به‌خصوص ساکنان کلان‌شهرها چاره‌ای جز تطبیق شرایط زندگی با رشد سهم اجاره‌ها از کل درآمد خود ندارند. در این شرایط مردم برای تأمین رشد سرسام‌آور

وزیر راه تاکید کرد:

لزوم تهیه نقشه دستیابی به ترانزیت ۱۵ میلیون تنی بین ایران و جمهوری آذربایجان

بخش جاده‌ای پیشنهاد می‌شود میزان پذیرش ناوگان بیه صورت روزانه در مرز آستارا به یک‌هزار دستگاه در بیله‌سوار ۸۰۰گانهش در جلفا به ۷۰۰ دستگاه و در پلدشت به ۶۰۰دستگاه افزایش یابد. وی همچنین افزود: لازم است تقاضنامه جامعی در خصوص ترانزیت کالا بین دو کشور در سال تهیه شود. درخصوص توسعه همکاری‌های

اقتصاد کیش

روزانه

تاریخی نشان داده یکی از مهمترین عامل تشدید نرخ تورم در ایران، ششوک‌های ارزی طی ۴۴سال گذشته بوده است. ۵ ششوک ارزی وارد شده به اقتصاد کشور بدون استثنا سبب افزایش نرخ تورم و به عبارت دیگر باعث افزایش سطح عمومی قیمت‌ها و کاهش سطح رفاه عمومی جامعه شده است. این ششوک‌های ارزی، موجب افزایش نرخ رسمی ارز از ۷تومان به ۲۸هزار و ۵۰۰تومان ارز رسمی تثبیت شده و نیز ارزش مبادله نیمایی را به ۴۳هزار و ۵۰۰تومان و ارز بازار آزاد را بالای ۶۰هزار تومان رساند که طی ۴۴سال (مرتا مرداد ۱۴۰۳) به شدت کاهش یافته‌است.

رفاه اجتماعی در تقابل نرخ ارز و تورم

شیب فقر به رغم اجرای سیاست‌های جبرانی به علت وجود تورم بالای ۴۰درصد بر اثر اجرای طرح جراحی اقتصادی بیشتر شده‌است. همان طور که در آمارهای رسمی مشهود است، در سال اول ششوک‌های ارزی (دولت سازندگی)، نرخ تورم به شدت افزایش یافته و در یکی دو سال بعد به اوج خود رسید. این سال اول افزایشی در همه دوره‌ها تقریباً تکرار شده

تحولات ارزی کشور در سال‌های بعد از انقلاب اسلامی ایران نشان می‌دهد، کم و بیش تمام دولت‌ها در زمان تصدی خود مبادرت به تغییر نرخ ارز در جهت کاهش ارزش پول ملی کرده‌اند. برخی دولتی‌ها با اعمال سیاست ارزی یکسان سازی و برخی دیگر با هدف کسب درآمد و جبران کسری بودجه که خودمعلول‌علت‌های دیگری است، سیاست کاهش ارزش پول ملی را در پیش گرفتند. آثار و تبعات آن، افزایش هزینه‌های جاری و عمرانی دولت، کاهش درآمد طبقات متوسط و دامن زدن به فقر طبقه پایین و کم درآمد‌ها و تشاعه خدمات و رانست برای فرصت طلبان و افزایش دارایی‌های ثروتمندان و دوباره کسری بودجه و در درسه‌های دولت برای تأمین آن و افزایش نقدینگی شد. دور باطلی که همواره تکرار شده است.

بزودی بانک مرکزی روسیه ریال خریداری می‌کند؛

ایجاد واحد پولی مشترک بریکس اتفاق مثبتی است

گروه اقتصادی – عضو هیات رئیسه اتاق مشترک بازرگانی ایران و روسیه گفت: در تجارت ایران و روسیه معامله با ارزهای دو کشور کم‌وبیش برقرار است و اکنون بخشی از معاملات با روبل تسویه‌حساب می‌شود و بانک مرکزی ایران روبل خریداری می‌کند، همچنین قرار است در آینده بانک مرکزی روسیه نیز ریال را خریداری و نگهداری کند.

کامیاب میرکریمی، عضو هیات رئیسه اتاق مشترک بازرگانی ایران و روسیه درباره احتمال شکل‌گیری یک پلتفرم برای تسویه پرداخت‌های فرامرزی در میان کشورهای عضو بریکس به خبرنگار ایلنا گفت: پیش‌تر روسای جمهوری چین، برزیل و روسیه به عنوان اعضای تأثیر گذار بریکس پیشنهاد داده بودند که در تجارت میان کشورهای عضو، دلار و یورو حذف و واحد پولی جدیدی جایگزین این دو شود و در همین راستا گزینه‌هایی مطرح شد، از جمله اینکه یک واحد پول جدید بین کشورها ایجاد شود و یا اینکه واحد پولی یکی از کشورها که ثابت بیشترین نسبت به دیگران از درامد ماک عمل در معاملات قرار بگیرد.

وی افزود: البته در تجارت ایران و روسیه معامله با ارزهای دو کشور کم‌وبیش برقرار است و اکنون بخشی از معاملات با روبل تسویه‌حساب می‌شود و بانک مرکزی ایران روبل خریداری می‌کند، همچنین قرار است در آینده بانک مرکزی روسیه نیز ریال را خریداری و نگهداری کند، با این حال شماری از شرکت‌های ایرانی در معامله با روس‌ها از سیستم بانکی موجود میان روسیه و ایران استفاده نمی‌کنند و تسویه‌حساب را به واسطه یک شرکت مستقر در کشور سوم و اغلب امارات انجام می‌دهند و دلیل آن هم اختلاف بین ارزش رسمی ارزها در سامانه نیما یا قیمت ارز در بازار آزاد ایران است، ضمن اینکه موجودی روبل در ایران بیش‌تر از موجودی ریال در روسیه است زیرا صادرات ایران به روسیه کمتر از واردات ایران از روسیه است.

میرکریمی ادامه داد: معامله با روبل تنها میان ایران و روسیه برقرار نیست و هندوستان و روسیه نیز با روبل و رویه معامله دارند؛ روسیه حتی بانک‌های کوچکی را در چین انتخاب کرده و شرکت‌های روس حساب‌های غیرمقیم در این بانک‌های چینی باز کرده‌اند و بازرگانان از طریق این بانک‌ها تسویه‌حساب تجاری خود را بر مبنای پول ملی روسیه انجام می‌دهند.

عضو هیات رئیسه اتاق مشترک بازرگانی ایران و روسیه تصریح کرد: بنابراین ایجاد یک واحد پولی مشترک میان اعضای بریکس شدنی است و می‌تواند اتفاق مثبتی قلمداد شود البته روابط اقتصادی کشورهای عضو این گروه هنوز ایجاد زیربنایی پیدا نکرده و هنوز نمی‌توان از آن به عنوان یک سازمان اقتصادی یاد کرد، با این حال اوضاع از اراده جدی کشورهای عضو حکایت دارد و می‌توان بر توسعه تجارت منطقه‌ای و ایجاد یک پلتفرم برای تسویه پرداخت‌های فرامرزی مبتنی بر همین اراده امیدوار بود.

وی در پاسخ به اینکه واکنش امریکانسیبت به تضعیف ارز این کشور در کشورهای عضو بریکس چه خواهد بود، اظهار کرد: به هر حال وقتی امریکا از یک قدرتمند خود به عنوان یک ابزار سیاسی استفاده می‌کند دور از انتظار نیست که کشورهای اریسک‌گریزی تلاش کنند ابزار جدیدی برای تسویه حساب‌های تجاری خود پیدا کنند و چین، برزیل، تاندان‌های هند، روسیه و ایران انگیزه زیادی برای این ریسک‌گریزی دارند. میر کریمی خاطر نشان کرد: در صورتی که کشورهای عضو بریکس یک واحد پولی مشترک میان خود ایجاد کنند بازرگانان ایرانی می‌توانند ریسک معامله با صرافی‌ها و هزینه بالای مبادلات را دور بزنند اما لازمه تحقق این امر در ایران وجود نداشتن یک بازار غیررسمی ارز و به عبارت دیگر تکنرخی بودن ارز در کشور است.

گروه اقتصادی – از سال ۱۳۹۷ بازار مسکن کشور با جهش‌های بی‌دره‌ی قیمتی مواجه شد. استمرار این رویه تا به امروز باعث شده تا به شکل مستمری بر سه‌هم هزینه مسکن در سبد خانوار افزایش شود. در عین حال از سال ۱۳۹۷ به بعد کشور با تورم عمومی دوچندانی مواجه شد؛ در شرایطی که تورم اجاره‌ها تابعی از تورم عمومی می‌باشد، هزینه اجاره‌ها در سبد خانوار ایرانی‌ها معلول این دو تورم بود. هزینه مسکن در سبد هزینه خانوار از اواخر دهه ۹۰ به «غول درآمد خوار» تبدیل شد؛ این غول امروز در مناطق شهری، دوپینگی کرده و در حال بلعیدن نزدیک به نیمی از کل هزینه زندگی ماهانه و سلالانه شهروندان است. اطلاعات رسمی از آخرین وضعیت «بزرگی هزینه تأمین مسکن» در زندگی خانوارهای شهری ۳۱ استان کشور نشان می‌دهد سهم این فاکتور اصلی و غیر قابل حذف در سبد هزینه شهرنشین‌ها از ۳۸درصد سالال ۱۴۰۱ به ۴۲٫۴درصد در سال ۱۴۰۲ افزایش پیدا کرده است.

این سهم در استان تهران بسیار بیشتر از سطح کشور و در ۵۶درصد است. اوضاع در استان‌های دارای کلان‌شهر نیز وضعیت خوبی ندارد و تقریباً ششپنجه تهران است. بررسی‌ها در این باره حاکی است، اجاره‌نشین‌ها در دهه ۸۰ تنها ۲۸درصد از هزینه‌های

گروه اقتصادی – وزیر راه و شهرسازی ضمن اشاره به اینکه آمادگی داریم مناسبات دو کشور ایران و جمهوری آذربایجان را در همه بخش‌ها توسعه دهیم، گفت: لازم است نقشه راه دستیابی به هدف ۱۵ میلیون تن ترانزیت کالا بین دو کشور در سال تهیه شود. فرزانة صادق در نشست مشترک با شاهین مصطفی‌یف – معاون نخست وزیر جمهوری آذربایجان – بیان اینکه توسعه ارتباط با جمهوری آذربایجان از اهمیت و جایگاه بالایی در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران برخوردار است، گفت: اطمینان دارم که

کیش نوش تولید و توزیع آب معدنی در سراسر جزیره، تحویل در محل

۴۴۴۷۳۴۲۲-۴۴۴۷۳۴۲۱